

MONOGRAFIES BAGES

AMB ELS BRAÇOS OBERTS

Francesc FARRERAS DURAN

En aquest segon volum de les "Monografies Bages", La Poesia Catalana fins a la Renaixença, respectem les variants valencianes del català de Joan Fuster, perquè entenem que més aviat és escaient l'ús —dintre de les normes— de determinats modismes que donin el to, a la paraula escrita, del país català de cada escriptor.

Així com l'accent —a més de les variants— en la paraula viva ens revela si el català amb el qual dialoguem és de València, de Mallorca o del Rosselló (i àdhuc si de l'Empordà, el Pla d'Urgell o del Camp de Tarragona) no és per demés que cadascú enalteixi, el patrimoni de tots, l'Idioma, amb manifestacions autòctones, que més aviat revelen una major riquesa de llenguatge, sense que afectin la puresa de l'idioma mateix.

Han passat molts anys des de l'època lingüísticament anàrquica de la decadència i no voldríem contraure —ni que fos dintre del petit camp d'aquestes publicacions— la responsabilitat de contribuir a fomentar un nou desori. Creiem que dintre de les normes, avui generalment acceptades, cap la matisació —més aviat graciosa— que donen a l'idioma comú el to i les variacions del país, català, de cadascú, oimés si en senyalar la diversitat d'origen s'accentua l'anhel de sentir-nos més catalans tots plegats.

Ahir Ausiàs March i Lluïl eren catalans de València i de Mallorca, tan catalans com el qui més ho fos d'entre els nascuts al Cap i Casal de la Catalunya mateixa.

Avui voldríem que tothom coincidís amb nosaltres en la defensa de la puresa del català, però amb els braços ben oberts perquè tots els ciutadans de cada una de les terres de parla catalana es pugui sentir, amb ple dret —i àdhuc amb tota comoditat com a casa seva entre qualsevol grup de catalans, sigui el que sigui el seu accent o precisament per les diferències d'accent mateixes.

Més catalans són, al meu entendre, els valencians i els mallorquins o menorquins que parlen i escriuen el català, que actuen com a catalans —catalans de la seva pròpia terra, però catalans tanmateix—, que no pas els nascuts al cor de la més vella terra catalana, però que actuen al servei de l'opresor.

L'any 1867, dos poetes es troben a Avinyó i arriben junts a París: l'un és Victor Balaguer, l'altre Frederic Mistral. Abans de la seva partida, Bonaparte Wyse els havia elogiats conjuntament, en un brindis, d'aquesta manera: "Oh, musa de Mireia i del Calendal, del vi de Déu, gloriosa embriaguesa!, i per la llibertat gran desfermador de tempestes, tu, el Victor Hugo de Catalunya!"

El nostre dilecte amic Alfred Pereña, fill de l'il·lustre família Pereña, de Lleida, ha tingut la gentilesa d'enviar-nos la seva comèdia en tres actes "L'escombra verda", acabada de publicar.

Molt agraïts. L'hem llegida amb molta atenció, i en parlarem amb l'interès que es mereix en el pròxim número.

L'amic Roc Boronat ens ha donat a llegir el manuscrit de la seva nova obra teatral, "El preu d'un amor", que, com la seva "Maria" —com se sap, acaba d'obtenir un èxit esclatant a Tolosa, on s'estrenà per primera vegada—, li augurem un felici esdeveniment.

"Maria", pels informes que tenim, serà estrenada dintre de poc a Mèxic.

El dia 11 de Setembre tindran lloc, al Brasil, els tradicionals Jocs Florals de la Llengua Catalana.

Formen la Comissió Organitzadora i el Consistori significats professors i intel·lectuals catalans.

P A U C A S A L S

L'arquet, mestre del temps per vostre mà,
senyoreja en l'espai i ens meravella,
que s'hi mou amb un ritme llarg d'estrella
d'un cel que ens enlluerna de tan clar.

D'aquest cel que ens atreu de tan pregon
com el revela amb veu ampla i sonora
vostre violencel que així arremora
fins el silenci més secret del món.

Vós en sofriu el goig i la tortura
i, de la melodia ardent i pura
sobirà, ensems captivador i captiu,

tanqueu els ulls i la veieu més clara,
que al fons de vós descobriu, cara a cara,
l'Ombra de Barch que escolta i us somriu.

VENTURA GASSOL